

Meta-analyse investeren in kwetsbare jongeren

- Inzicht en lessen uit tien succesvolle aanpakken -

- LPBL: Merel Lubbe en Veroni Larsen -

Inhoud

1. Vraagstelling en aanpak
2. Kwetsbare jongeren
3. 10 interventies op een rij:
  - A. Intensieve begeleiding
  - B. Op de werkvloer
  - C. Integrale aanpak
4. Slotbeschouwing

1. Vraagstelling

Aanleiding: IBO-rapport ‘Jongeren met een afstand tot de arbeidsmarkt’.

- Er is meer kennis nodig over de maatschappelijke baten en de verdeling over de verschillende partijen.
- Dit sluit aan bij actuele ontwikkeling dat er extra geld beschikbaar komt voor investeringen in kwetsbare jongeren.

Vraagstelling: Een meta-analyse van reeds uitgevoerde MKBA's, waaruit

- Inzichten en lessen te trekken zijn over wat werkt wel en niet.
- Kengetallen op te leveren zijn over doelgroepen, caseloads, kosten en mogelijke effecten en bijbehorende maatschappelijke baten.

1. Selectie: 10 aanpakken

Selectie uit ongeveer 60 aanpakken door het hele land op basis van:

- Actueel, aansprekend, met effectstudie, renderend en schaalbaar.
- Indeling in drie type interventies:
  1. **Intensieve begeleiding**: de begeleider als belangrijkste instrument
  2. **Inzet specifiek werk/school-traject**: het doel is ook het instrument
  3. **Integrale aanpak**: een inzet op meerdere terreinen tegelijk

Interventie	Soort aanpak
1 Groepstraining (RMC)	Intensieve begeleiding
2 Casusregisseur (RMC)	Intensieve begeleiding
3 Cons kw. Jongeren (W&I)	Intensieve begeleiding
4 Jongeren adviseurs (W&I)	Intensieve begeleiding + traject
5 School op maat (ROC)	Leer-traject
6 Leerwerkplek (Sociale firma)	Leer/werk-traject
7 Tijdelijk dienstverband (Gemeente)	Werk-traject
8 Integrale aanpak statushouders (Gemeente)	Integrale aanpak
9 Individuele plaatsing en steun (Gemeente)	Integrale aanpak
10 Integrale aanpak werk & veiligheid (Gemeente)	Integrale aanpak

2. Kwetsbare jongeren

Probleemanalyse

1. Bij jongeren tussen de 16 en 27 jaar zijn vaak veel verschillende partijen betrokken: onderwijs, gemeenten (Jeugdhulp, Wmo en Participatie) en RMC-regio's. Eén van de knelpunten is dan ook verantwoordelijkheid en regie.
2. Zowel het probleem als de oplossing van jeugdwerkloosheid is breder dan alleen het gemeentelijk domein. Investeren in kwetsbare jongeren gaat dus ook over:
  - Het voorkomen van onnodige schooluitval
  - Het investeren in toekomstige inzetbaarheid
  - Het optimaal benutten van beschikbaar talent.
3. Circa 15% van de 2,4 miljoen jongeren is kwetsbaar. Zonder ingrijpen neemt dit percentage toe, komt met name bij gemeenten.

2. Kwetsbare jongeren: interventie

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	Groepstraining (RMC)	Casusregisseur (RMC)	Consulent kwetsbare jongeren (W&I)	Jongerenadviseurs + traject (W&I)	School op maat (ROC)	Sociale firma (leerwerkplek)	Tijdelijk in dienst (gemeente)	Integrale aanpak statushouders	Individuele plaatsing en steun (IPS)	Integrale aanpak werk & veiligheid
	Begeleiding op maat				Werk/school-traject			Integrale aanpak		
Leren kennen /pers. ontw.	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Verhogen inzetbaarheid				X	X	X	X	X	X	X
Verlagen (over)belasting								X	X	X

Beschrijving, kosten- en batenverhouding, inzicht & lessen

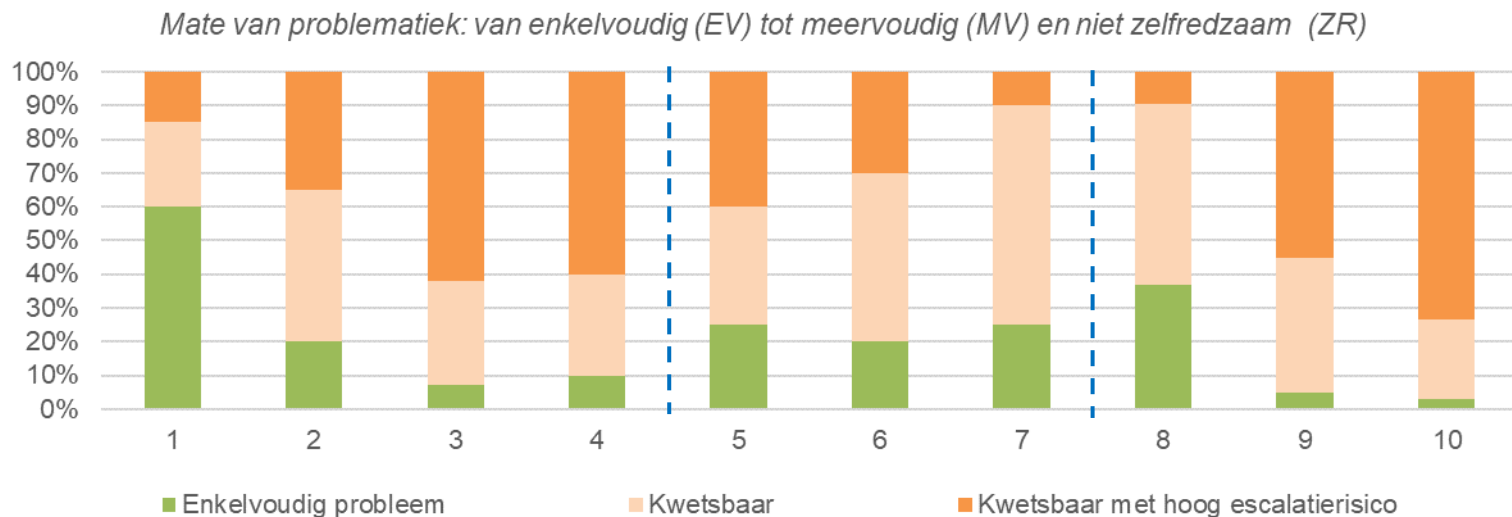
10 AANPAKKEN OP RIJ

A. Intensieve begeleiding

Kracht van aandacht:

- Voldoende tijd en ruimte om de jongeren écht te leren kennen.
- Twee kwaliteiten verenigd: relationele nabijheid en heldere grenzen stellen
- Belangrijke voorwaarde is een *passende* caseload, d.w.z. bij
  1. De zwaarte van de doelgroep
  2. De rol van de begeleider

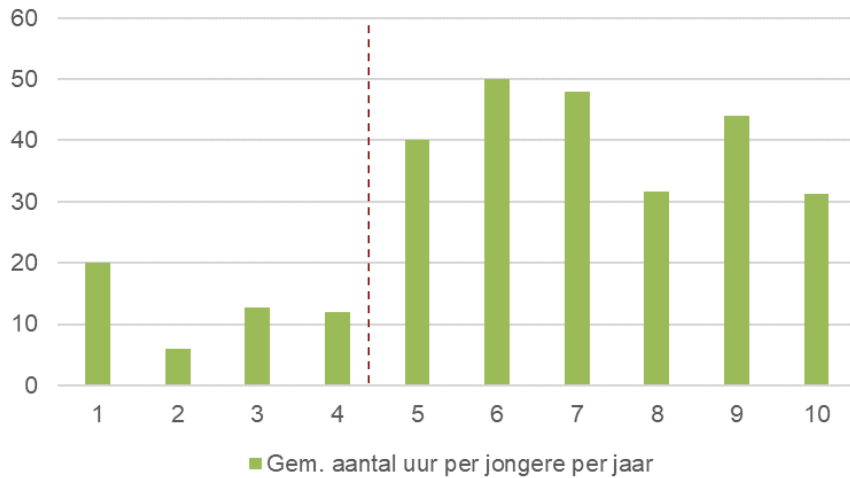
A. Begeleiding: tijdsbesteding

Rol van de begeleider (bij kwetsbare doelgroep):

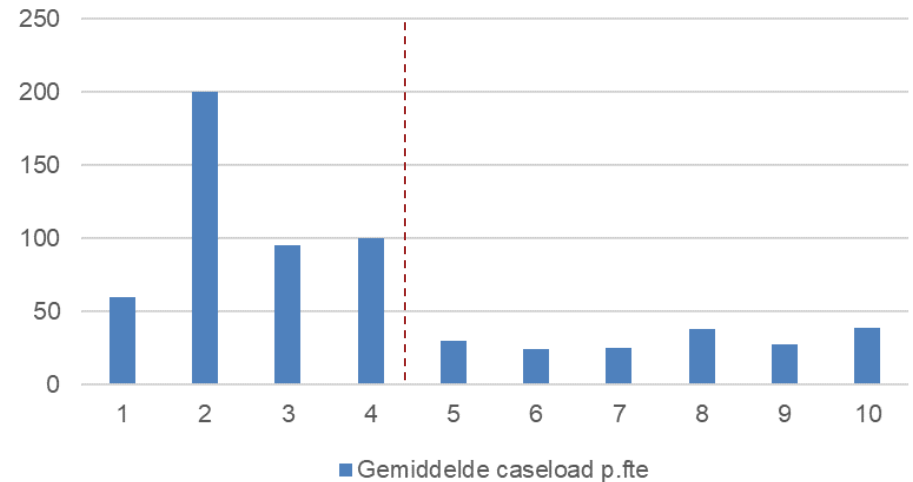
1. Uitvoering => projecten 5 t/m 10: gemiddeld 30 per fte
2. Coaching => project 1: gemiddeld 60 tot 80 per fte
3. Regie => project 2: gemiddeld 200 per fte
4. Monitoring => gemiddeld 400 per fte

Project 3 & 4 is een combinatie van coaching (50%), regie (25%) en monitoring (25%)

Gem. aantal uur per jongere per jaar

Gemiddelde caseload p.fte

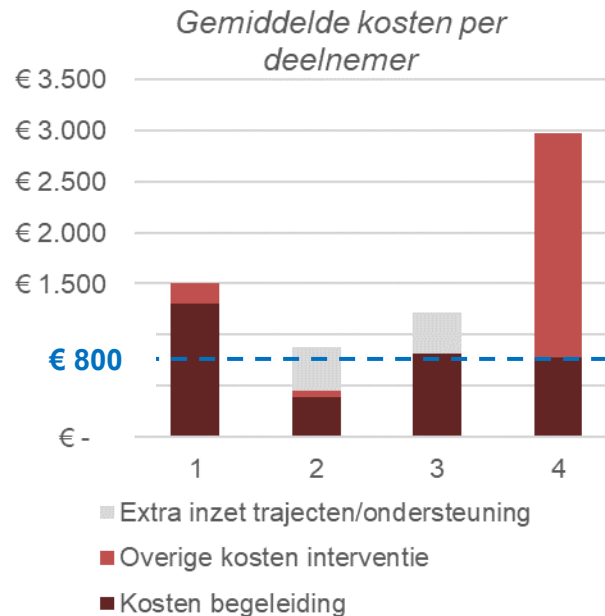

A. Begeleiding: tijdsbesteding

Rol van de begeleider (bij kwetsbare doelgroep):

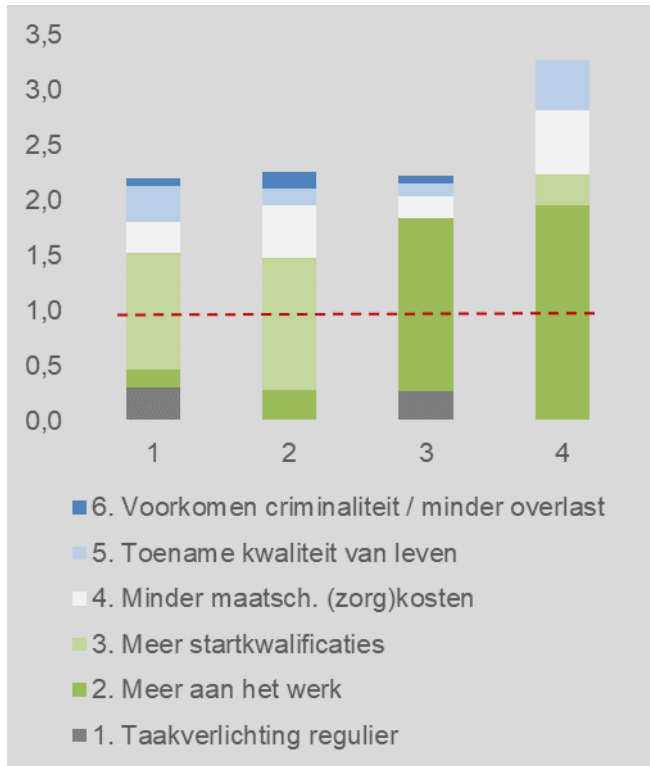
1. Uitvoering => projecten 5 t/m 10: gemiddeld 30 per fte
2. Coaching => project 1: gemiddeld 60 tot 80 per fte
3. Regie => project 2: gemiddeld 200 per fte
4. Monitoring => gemiddeld 400 per fte

Project 3 & 4 is een combinatie van coaching (50%), regie (25%) en monitoring (25%)

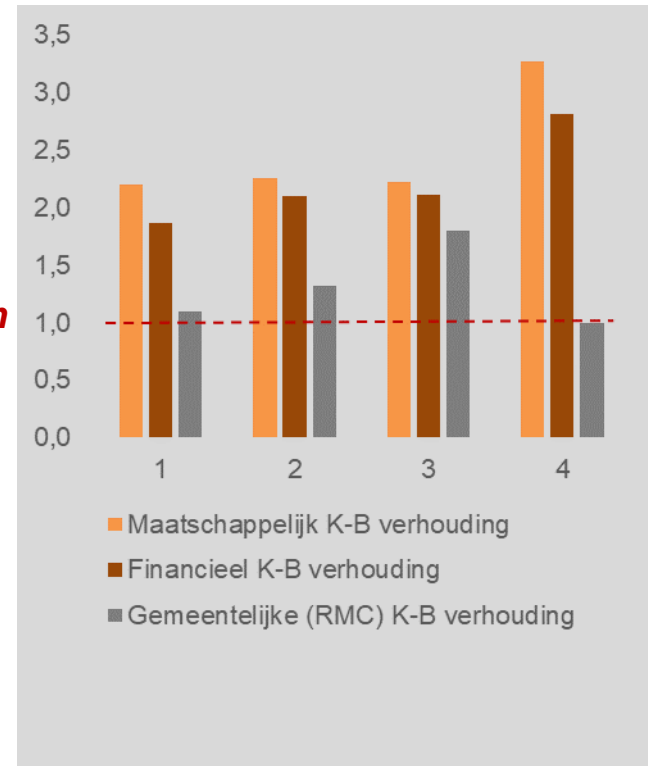

A. Begeleiding: MKBA-resultaat

break-even

A. Begeleiding: inzicht & lessen

Begeleiding op maat loont

- Het belangrijkste effect zit in het persoonlijk leren kennen en de (meer) passende inzet die daar uit volgt.

Aandachtspunten:

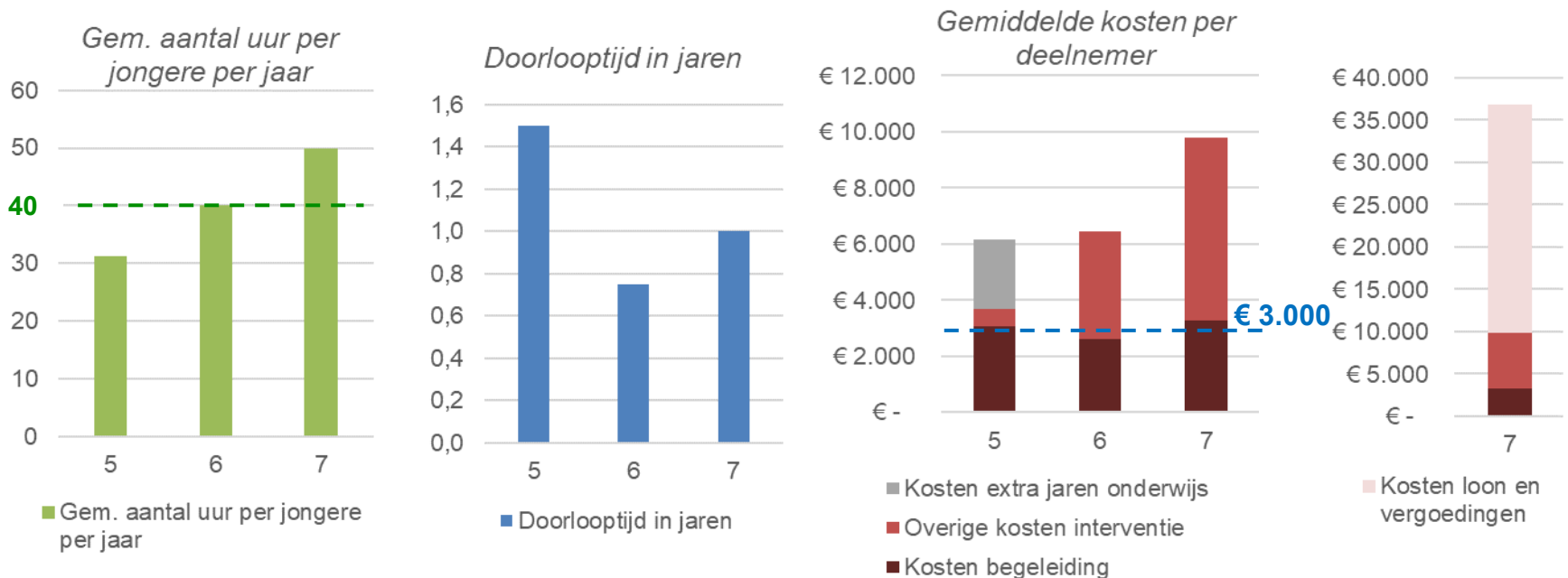
1. **Open houding:** betrokken nabij maar ook helder en duidelijk, vraagt om blijvende training van begeleiders, supervisie en intervisie.
2. **Voldoende uren:** door het ontzorgen van begeleiders op 2 punten
  - Flexibele & passende caseload, geen vast aantal.
  - Aantal beschikbare uren voor begeleiding (productiviteit). Voldoende tijd om te doen waar ze goed in zijn: het begeleiden van jongeren.

B. Op de werkvloer: kosten en baten

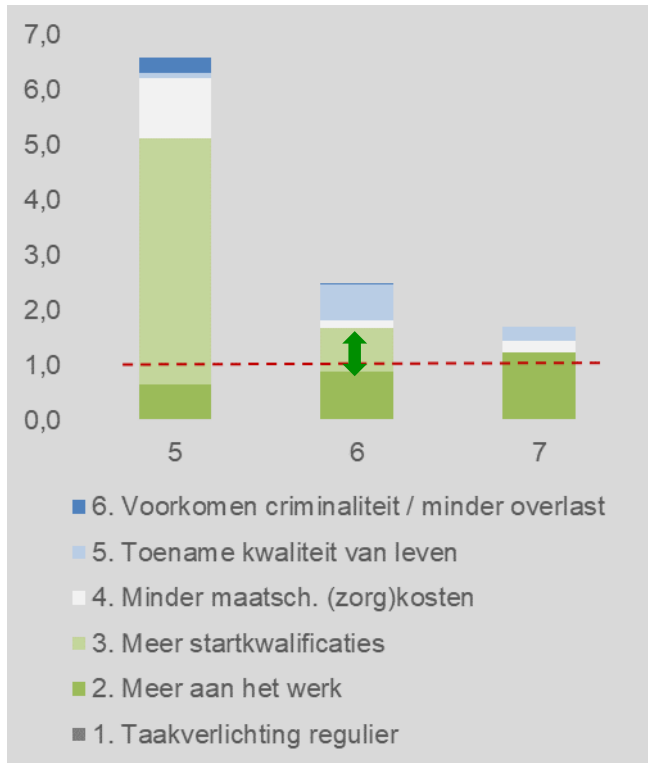
Meedoen werkt:

- Aanspreken op gezond gedrag en ontwikkeling in normale omgeving.
- Effectief zijn:
  5. Onderwijs op maat *binnen* de opleiding voor dreigende uitvallers;
  6. Ontwikkelen van vaardigheden op een echte (niet gesimuleerde) werkplek;
  7. Het snel plaatsen en dan trainen (gemeente als sociale firma in tekortsector)

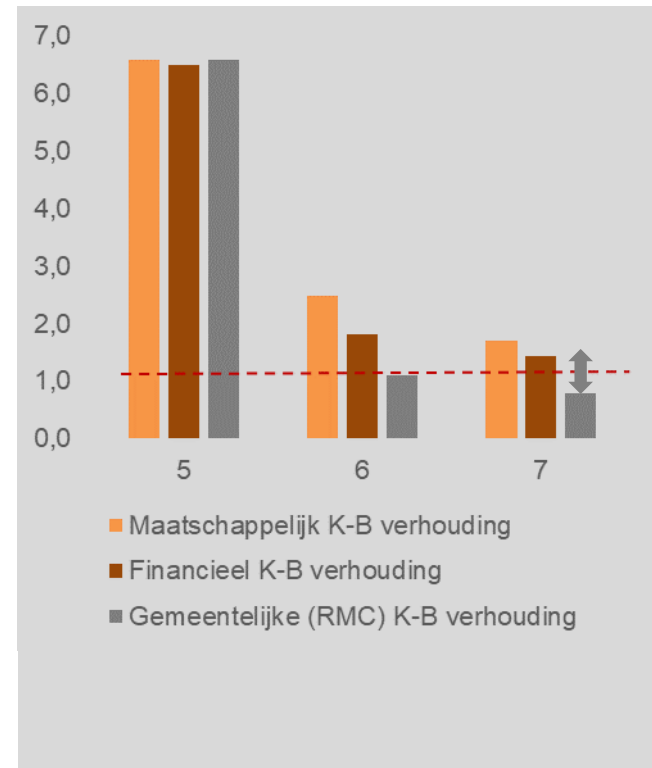

B. Op de werkvloer: MKBA-resultaat

break-even

B. Op de werkvloer: inzicht & lessen

Meedoen werkt:

- Het belangrijkste *directe* effect zit in de succeservaring.
- Focus ligt op wat wel gaat. Problematiek verschuift hierdoor qua aandacht meer naar de achtergrond.

Aandachtspunten:

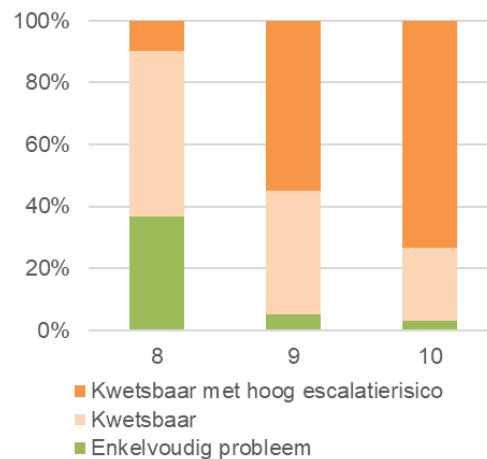
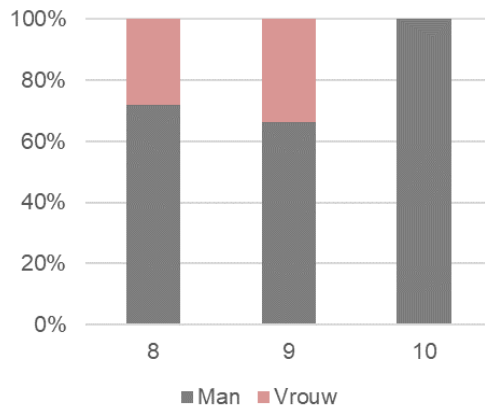
1. ***Werkplek en omgeving zo echt mogelijk.*** Dit draagt bij aan meer zelfvertrouwen en eigenwaarde. Maar ook aan een realistische verwachting en voorbereiding op regulier werk.
2. ***Selectie van deelnemers:*** niet te goed en niet te slecht. Dit vraagt om het echt leren kennen voordat de jongeren instromen. En niet enkel selecteren op statisch verhoogde kans.

C. Integrale aanpak: doelgroep

Integraal en *gelijktijdig* binnen de aanpak:

- Werk is onderdeel van een aanpak gericht op alle leefgebieden
- Kern van de aanpak is dat deze gelijktijdig plaatsvinden (kruisbestuiving).
- Een multidisciplinaire kern met een flexibele schil van overige professionals.

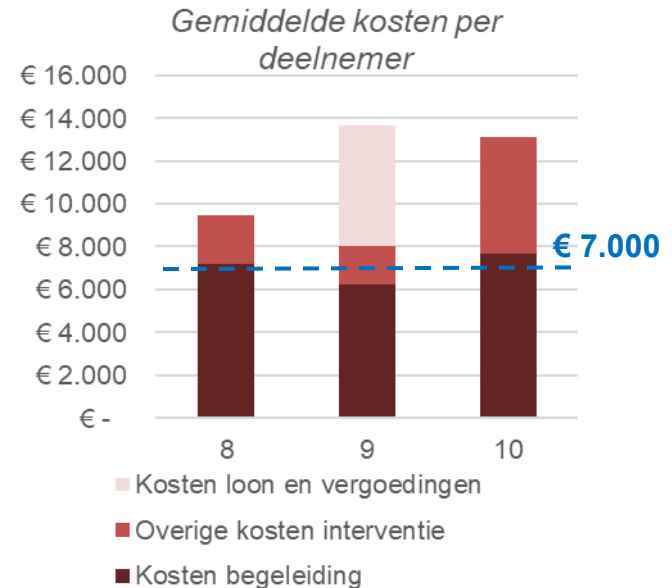
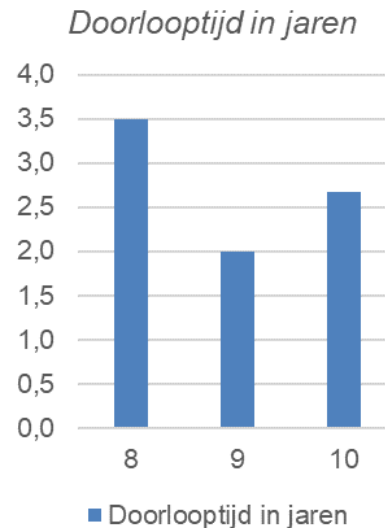
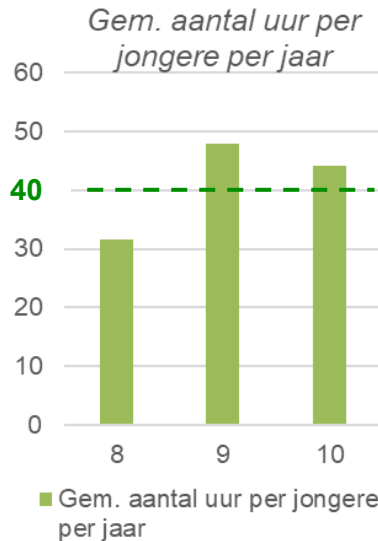

C. Integrale aanpak: kosten en baten

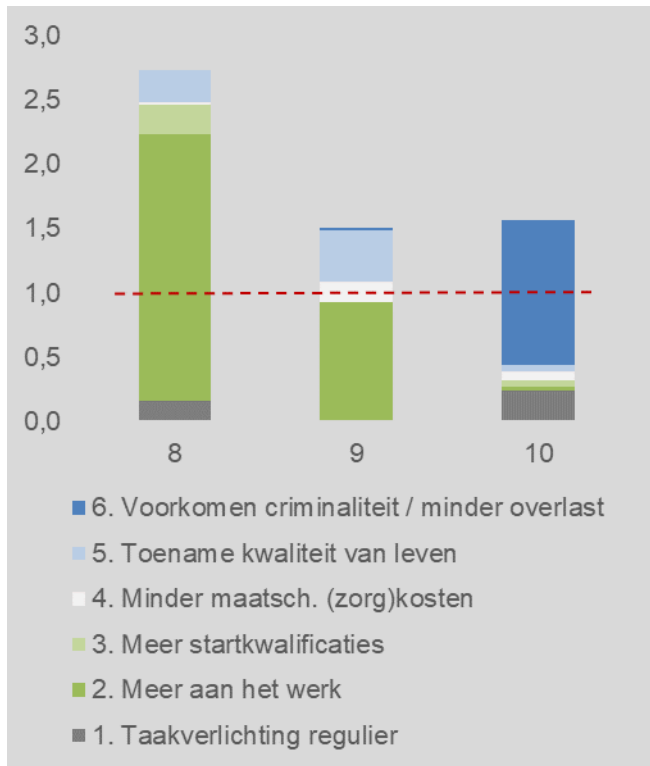
Integraal voor specifieke doelgroep

- Een samenhangende aanpak met aandacht voor *alle* vraagstukken:
  - ✓ Niet volgordelijk maar gelijktijdig
  - ✓ Samenwerking en kruisbestuiving
  - ✓ Multidisciplinair kernteam met flexibele schil

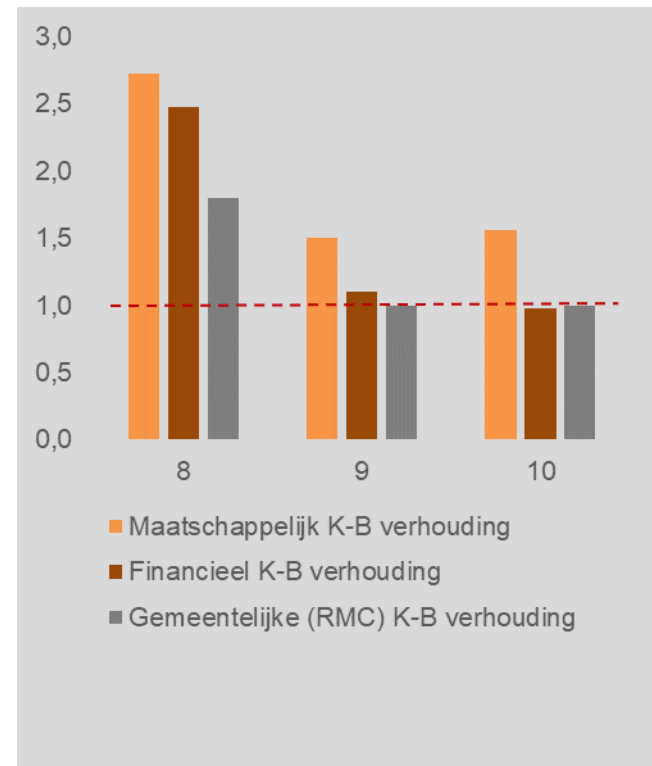

C. Integrale aanpak: MKBA-resultaat

break-even

C. Integrale aanpak: inzicht & lessen

Voor jongeren met meervoudige (complexe) problematiek is een gelijktijdige aanpak gericht op alle leefgebied zeer effectief:

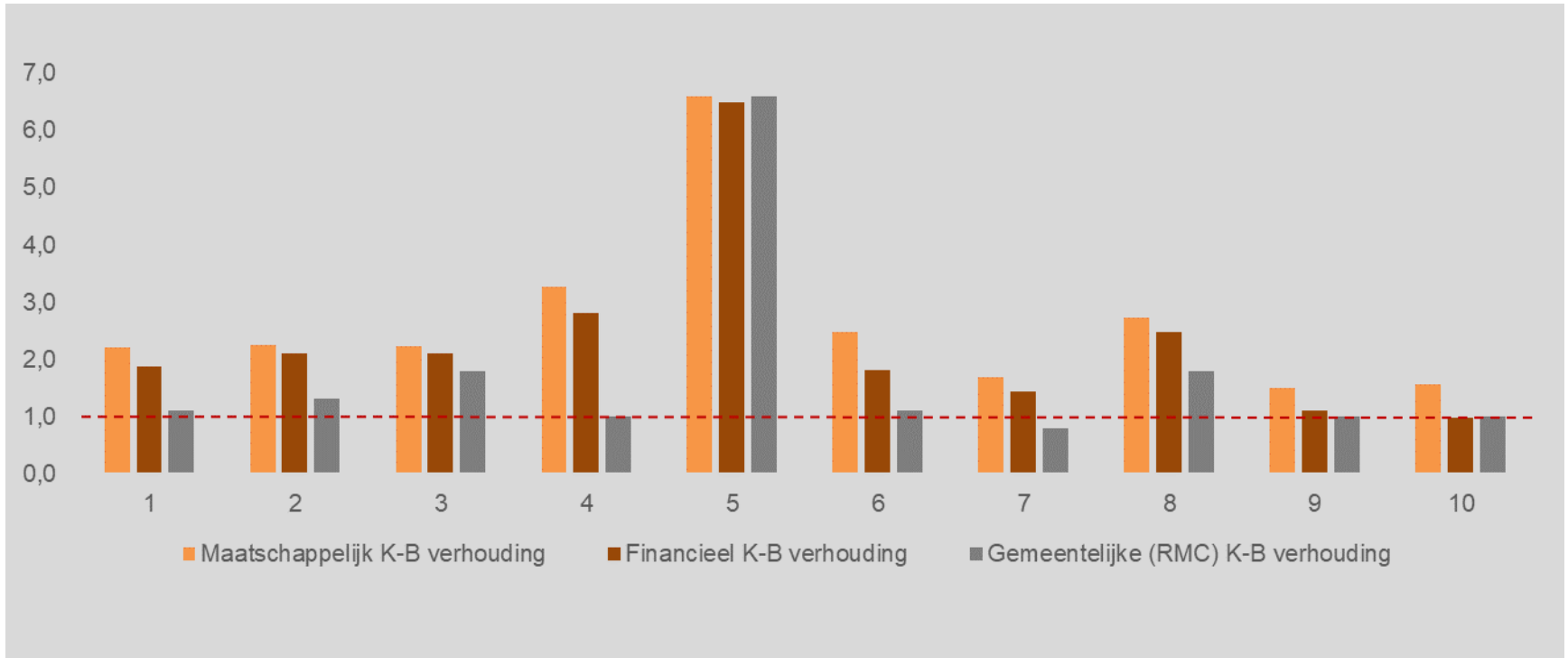
- Het effect op participatie is aanzienlijk bij statushouders, ook na verloop van tijd. Ze stromen meer, sneller en duurzamer uit naar werk.
- Voor veelplegers en ex-gedetineerden geldt een forse daling in criminaliteit en terugval. Dit laatste geldt ook voor mensen met psychische problematiek.
- Belangrijk is de bejegening van deelnemers en de lange adem daarbij.

Aandachtspunten:

1. ***Geen dure extra (overleg)laag.*** Beperken van regie-overleggen óver en meer kiezen voor gezamenlijk praten *met* de jongere.
2. ***Extra plekken, instrumenten of budget*** om snel te kunnen schakelen.
3. ***Op tijd afschalen.*** Selectie bij wie je (nog) in de aanpak houdt.

3. Alle 10 projecten op een rij

- Niet alleen maatschappelijk rendabel, ook financieel en in meeste gevallen ook positief voor de gemeente begroting

Conclusie, beschouwing en aanbeveling

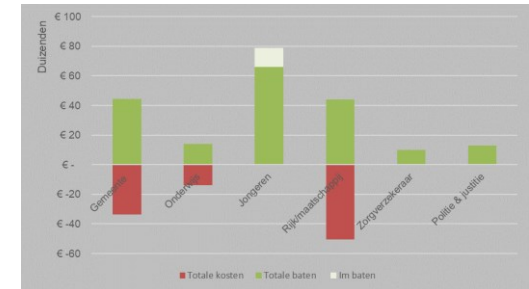
SLOTBESCHOUWING

4. Slotbeschouwing (1)

Investeren in kwetsbare jongeren is dus in *potentie* maatschappelijk rendabel. Het vraagt om:

1. Gemeenschappelijke inzet van onderwijs, RMC en gemeenten, b.v. school als vind- en werkplaats (voor jeugdhulp en Wmo)
2. Doorlopende training en ondersteuning van begeleiders op de werkvloer, zodat zij met open houding én voldoende tijd hun werk kunnen doen.
3. Een goede selectie vooraf bij de inzet van specifieke trajecten. Dus niet op basis van procedures of profielen, maar door persoonlijk contact. Zodat de doelgroep passend is, d.w.z. niet te 'goed' en niet te 'slecht'.
4. Snel schakelen bij niet-meedoen door: b.v. standaard exitgesprekken met trajectbegeleider erbij, directe inzet van leer-werktrajecten of een gezamenlijk inloopsprekkuur van begeleiders en jobhunters (RMC & W&I).
5. Verleggen van de focus op vsv naar relevante werkervaring en leren in de praktijk met certificering of diplomering.

4. Slotbeschouwing (2)

Aanbevelingen voor implementatie in de praktijk:

1. Start met het maken van een regio-analyse. De problematiek ten aanzien van kwetsbare jongeren kan namelijk sterk verschillen per regio.
  - Waar zitten de grootste opgaven? Is er sprake van veel uitval uit specifieke opleidingen of scholen? Zijn er veel jongeren die uit kwetsbare gezinnen komen? Of is er een probleem met het toeleiden naar werk van jongeren? En hoe is de samenwerking tussen de verschillende betrokken partijen?
  - De meta-analyse is geen blauwdruk voor dé 'ideale aanpak'. Regionale partijen formuleren een eigen passende aanpak en kunnen daarbij informatie uit deze meta-analyse meenemen om een plan van aanpak te maken.
2. Neem begeleiding als basis en trajecten als 'plus'.
  - Intensieve begeleiding is de sleutel tot succes voor *alle* aanpakken.
  - Veel potentie voor groep jongeren die niet terug naar school willen of kunnen, in onderwijs op de werkvloer (inclusief praktijkverklaringen of certificaten)
  - Kies bij een integrale aanpak voor een beperkt aantal expertises (leefgebieden) in een kleine kern met een flexibele schil er omheen en zorg voor voldoende extra plekken, instrumenten of budgetten om snel te kunnen schakelen
3. Denken in maatschappelijk rendement helpt bij monitoring en evaluatie